

Для здійснення ефективного управління витратами виробництва необхідно ретельно розглядати фактори, що на них впливають, з урахуванням особливостей галузі, в якій діє підприємство. Однак, через широкий спектр факторів та унікальність кожного підприємства, не завжди можливо провести повний аналіз всіх аспектів для кожного конкретного підприємства. У кожній галузі економіки існують свої особливості, які впливають на структуру витрат. Наприклад, у виробничій сфері можуть домінувати витрати на сировину та енергію, тоді як у сфері послуг – витрати на розробку програмного забезпечення чи надання консультаційних послуг. Необхідно ще враховувати інші фактори, які можуть впливати на витрати, такі як податкова політика, кон'юнктура ринку тощо. Важливо здійснювати аналіз витрат з урахуванням специфіки діяльності та здійснювати стратегічне управління витратами, щоб максимізувати прибутковість та забезпечити конкурентоспроможність.

Список використаних джерел:

1. Олійник Т.І. Економіко-аналітична інформація в управлінні процесом диверсифікації бізнесу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 13. С. 44-48.
2. Grynko T., Hvinashvili T., Filippova V. Change management in business structures under the conditions of digitalization. *Ефективна економіка*. 2023. № 5. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.5.22>.
3. Гринько Т.В., Максимчук О.С. Інноваційний розвиток як складова економічної безпеки сучасного підприємства. Сучасні трансформації організаційно-економічного механізму менеджменту та логістики суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки України: колективна монографія / за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2017. С. 247-271.

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Дзерка Є. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Серед важливих факторів і наслідків, які впливають на торговельні відносини України та мають вагому економічну та геополітичну значущість, слід виділити воєнний стан, який суттєво обмежує торговельні операції, зменшує обсяги експорту та імпорту, і, відповідно, спричиняє значні економічні втрати для

України. Військовий конфлікт впливає на міжнародні відносини та геополітичний статус України, а результати дослідження дадуть змогу зрозуміти, як ці фактори впливають на міжнародну торгівлю та торговельні партнерства країни. В умовах воєнного стану Україна стикається із зменшенням обсягів торгівлі з певними країнами-партнерами, тому актуальним питанням є дослідження можливостей розширення та пошуку альтернативних ринків для українських товарів та послуг.

Міжнародна торгівля – це обмін товарами та послугами між країнами світу. Це економічний процес, який дозволяє країнам спеціалізуватися на виробництві та експортувати ті товари та послуги, в яких вони мають конкурентні переваги, отримуючи, в свою чергу, шляхом імпорту те, чого вони потребують.

Зовнішня торгівля – важлива складова економіки України, адже сприяє залученню валютних коштів, створенню робочих місць й зміцненню економічних зв'язків з іншими країнами. Війна негативно вплинула на можливості експорту товарів й послуг з України, а також обмежила можливості їх імпорту. Деякі ринки закрито або ускладнено для доступу через геополітичну ситуацію. Через військову агресію Україна значно зменшила обсяги експорту у 2022 р. (рис. 1).

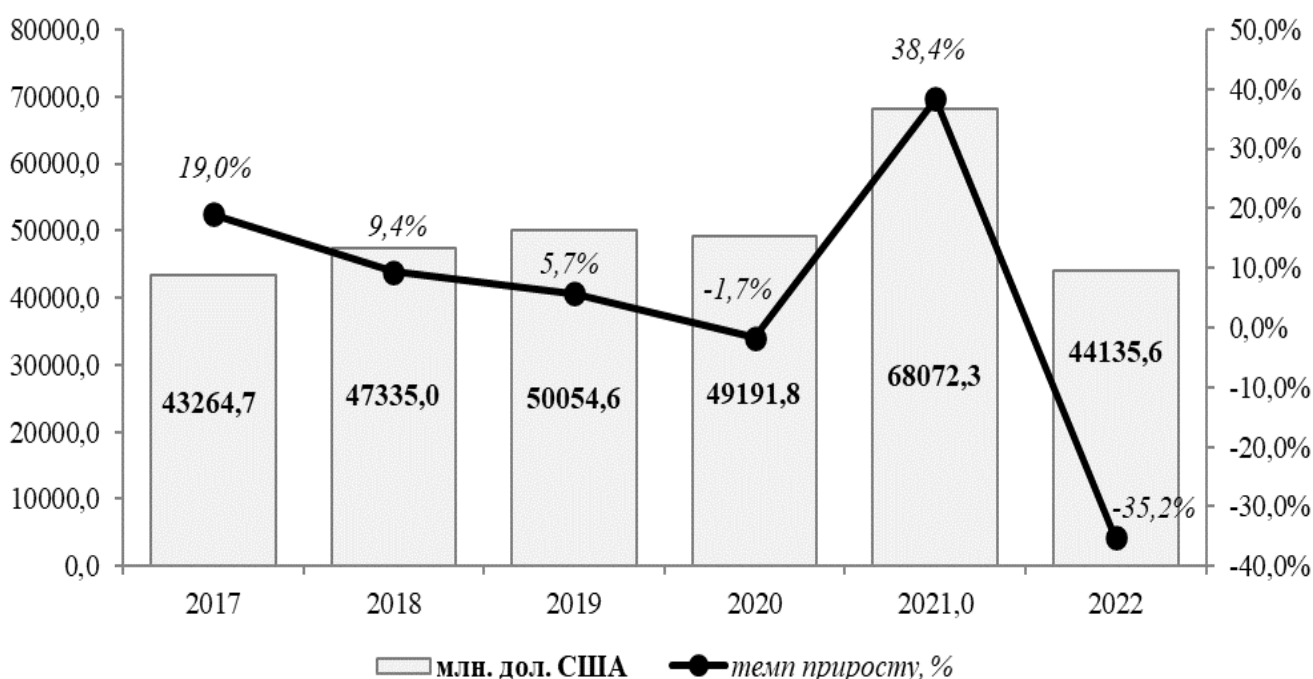

Рис. 1. Обсяги експорту товарів з України у 2017-2022 рр. (складено за даними [1])

На даний момент Україна, на жаль, не займає провідного положення в глобальному торговому просторі. Тим не менш, усвідомлюючи і усуваючи всі негативні чинники, вона має унікальну можливість підняти позначку держави в світових торгових рейтингах [2, с. 61].

Перспективи розвитку міжнародних торговельних операцій України в умовах військової агресії є складними та обумовлені різними факторами, проте існують деякі можливі перспективи, які сприятимуть розвитку торговельних відносин України в цих умовах, наприклад, диверсифікація торговельних партнерів, тобто Україна повинна розглядати можливість розширення свого географічного спектру торгових партнерів, виходячи на нові ринки. Важливим є також акцент на внутрішньому споживанні, адже розвиток внутрішнього ринку та споживчого сектору може зменшити залежність від експорту. Залучення інвестицій та розвиток виробництва товарів та послуг для внутрішнього ринку [3; 4] забезпечить більшу стійкість.

Таким чином, Україна повинна продовжувати реформи для поліпшення бізнес-середовища та подолання корупції. Україна повинна далі співпрацювати з міжнародними організаціями та фондами для отримання фінансової підтримки та розвитку проектів, спрямованих на підвищення ефективності економіки та стійкість торговельних операцій. Усі ці фактори сприятимуть розвитку міжнародних торговельних операцій України в умовах військового вторгнення країни-агресора, але важливо акцентувати увагу на геополітичних ризиках і працювати над зменшенням негативного впливу конфлікту на торговельний сектор країни.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Батракова Т.І., Фоменко С.С. Сучасний стан зовнішньої торгівлі України в умовах економічної нестабільності. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 4 (04). С. 56-62.
3. Гринько Т.В., Каціна К.С. Формування та впровадження системи стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економіка та підприємництво: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»*; Київ: КНЕУ, 2019. № 43. С. 104-114.
4. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Морока Д.М. Особливості та пріоритети інноваційного розвитку підприємницьких структур в сучасних мінливих умовах. *Економічний простір*, 2021. № 175. С. 52-58.